

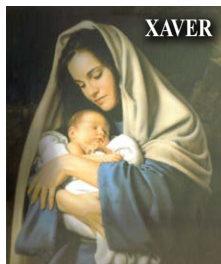
# XAVER

*časopis banskobystrických bohoslovcov*  
ročník XXIII.

4/2014



# OBSAH



## XAVER

Časopis bohoslovcov  
Kňazského seminára  
sv. Františka Xaverského  
v Banskej Bystrici – Badíne

vychádza ako občasník  
rozširuje sa svojpomocne  
ročník: XXIII.

číslo: 4/2014

šéfredaktor

Juraj Kiss

jazyková korektúra

Mgr. Erika Brezánska

teologický poradca

ThLic. Ján Viglaš

technické a grafické spracovanie

Roman Klaška

predná obálka:

Roman Klaška

adresa redakcie

Kňazský seminár sv. Františka Xaverského

Banská 28

976 32 Badín, Slovakia

tel: +421 48 418 2602

e-mail: [redakcia@xaver.sk](mailto:redakcia@xaver.sk)

web: [www.xaver.sk](http://www.xaver.sk)

bankové spojenie časopisu

4015367858/7500

cirkevné schválenie

Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98

tlač: DEVIN printing house, Bratislava

ISSN 1335-2628

Neoznačené foto v časopise je  
zo seminárneho archívu a internetu.

Úvodník.....	3
News.....	4
Cirkev vo svete.....	6
Ako k nám prišli Vianoce.....	8
Zmena nikdy neuškodí.....	10
Kostoly Sedembolestnej Panny Márie.....	12
Tichá noc.....	16
Retiazka.....	18
Môj príbeh.....	20
S Bohom sú všetky veci možné.....	22
25 rokov od zmeny režimu Nežnou revolúciou.....	28
Antonio Vivaldi.....	26
Tajnička.....	28
Vtipy.....	29

šéfredaktor

Juraj Kiss



redaktor

Marián Juhaniak



redaktor

Patrik Špánik



redaktor

Dominik Sňahničan



redaktor

Patrik Hrmó



redaktor

Matúš Sliacky



grafik a distribúcia

Roman Klaška



# Milí čitatelia!

**Tichá noc, svätá noc...**

**Tajomný vianočný čas, chvíľa čarovná...**

Prichádzajú Vianoce – najkrajšie sviatky v roku pre mnohých ľudí na svete. Všade navôkol predvianočná nálada, rozžiarené stromčeky, horiace sviečky na adventnom venci, vianočné kolody, koncerty. Ale aj uponáhľaní ľudia, zháňanie darčiekov, nervozita, stres z prípravy slávnostného štedrého večera.

Vianoce – nádherný pocit a predstava spoločne prežitých chvíľ v kruhu rodiny. Sviatky lásky, pokoja, porozumenia, radosti medzi ľuďmi. Oslava dobra a krásy. Stretávajú sa rodiny, príbuzní, priatelia, známi. Cítíme vôňu domova. Sme k sebe akosi milší, bližší, láskavejší, všímavejší, ohľaduplnejší, štedrejší. Vzájomne si želáme šťastie, zdravie, lásku, pokoj, úspechy, iba pekné veci. Naše srdcia sú o čosi viac otvorenejšie, úprimnejšie, viac usmiate.



Úprimné rozhovory v príjemnej atmosfére pri ozdobenom vianočnom stromčeku a zapálených sviečkach, bez náhlenia – zanechávajú v nás spomienky na celý život. Odrazu si nájdeme čas pre svojich blízkych, dokážeme sa na chvíľu zastaviť a zaspomínať. Nezabúdajme v tejto slávnostnej chvíli ani na tých, ktorí nám boli kedysi blízki, ale teraz sú ďaleko, ba dokonca už odišli do večnosti. Zapálme sviečku na ich pamiatku. V duchu im poďakujeme za ich lásku a starostlivosť.

Vianoce – to je oslava narodenia, života. Oslavujeme teda podstatu, symbol Vianoc – narodenie Ježiška. Vianoce – to je aj Božie tajomstvo, Božie slovo... Pozrime sa do betlehema s čistým srdcom a láskou – a možno pochopíme tajomstvo Vianoc. Dôležité veci sú neviditeľné – sú iba v našich srdciach. Skúsme v tejto chvíli počúvať tíško padajúci sneh za oknami našich domovov a svoje myšlienky upriamiť smerom, kde sa odohráva príbeh, ktorý sa nikdy nekončí – príbeh večnej lásky.

*Milí čitatelia Xaveru, nech sú aj pre vás tohtoročné vianočné sviatky sviatkom radosti a pokoja. Darujme si popri darčekom aj viac lásky, úcty, úsmevu, ochoty, či úprimné pohľadenie, prívetivosť... Aj o tom sú Vianoce.*

**Nech zvony zvonja a srdcia plesajú,  
zvony vianočných sviatkov nech sa dotknú našich srdc  
a prinesú Božie požehnanie, lásku, radosť a pokoj aj do nového roka!**

**Erika BREŽÁNSKA, vyučujúca**

## Konferencia o pastorácii rodín vo farnosti



29. októbra sa na pôde nášho seminára konala pod záštitou Rady KBS pre rodinu konferencia s cieľom zdôrazniť dôležitosť postavenia rodiny ako spoločenstva kresťanov.

Konferencie sa zúčastnili aj viacerí slovenskí biskupi. Priebieh nedávno uskutočnenej mimoriadnej biskupskej synody vo Vatikáne priblížili jej účastníci arcibiskup Zvolenský a vladyka Babjak.

O postoji rodiny z politického hľadiska oboznámil prítomných vo svojom príspevku podpredsa NR SR Ján Figel'. Vyzdvihol prijatie zákona o ochrane manželstva ako veľkú oporu pre Slovensko i Európu.

So svojimi odbornými prednáškami na konferencii vystúpili PhDr. Ivana Mocáková, PhLic. Ladislav Cichý, ThLic. Roman Seko, ThLic. Peter Mášik, doc. Juraj Jurica a ThLic. Marek Iskra.

## Návšteva biskupských hrobov

Počas dušičkovej oktávy sme 5. novembra absolvovali menšiu dušičkovú púť na miesta posledného odpočinku ôsmich biskupov pochovaných na území našej diecézy.

Ako prvý sme navštívili cintorín v centre Banskej Bystrice, kde je pochovaný biskup Andrej Škrábik. Odtiaľ sme sa presunuli k hrobu biskupa Rudolfa Baláža do obce Nevoľné. Pri týchto hroboch sme sa spoločne pomodlili päť desiatok posvätného ruženca.

Poslednou zastávkou bola biskupská krypta v Kostole povýšenia Svätého kríža v Žiari nad Hronom. Tu očakáva deň vzkriesenia až šesť biskupov: František Berchtoldt, Gabriel Zerdahelyi, Jozef Belánsky, Štefan Moyses, Karol Rimely a Marián Blaha.

V krypte sme sa pomodlili modlitbu Liturgie hodín – večery. Púť vyvrcholila večernou svätou omšou, ktorú celebroid generálny vikár Mons. Branislav Koppal.



## Nedeľa Krista Kráľa



Poslednou nedeľou liturgického roka pred začiatkom Adventu je 34. nedeľa v cezročnom období, ktorú nazývame aj Nedeľou Krista Kráľa.

Slávnosť Krista Kráľa ustanovil pápež Pius XI. v roku 1925, odvtedy sa v túto nedeľu koná vo všetkých kostoloch obnova zasvätenia ľudského pokolenia Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu pred vyloženou Oltárnou sviatosťou.

Seminárne spoločenstvo slávi túto nedeľu už tradične vo farskom Kostole sv. Kataríny Alexandrijskej v Badíne. Tohto roku 23. novembra predsedal slávnosti opäť rektor seminára ThLic. Ján Viglaš.

## Miništrantský víkend v seminári



Na prelome starého a nového liturgického roka privítali bohoslovci 28. až 30. novembra medzi sebou miništrantov farností Banskobystrickej diecézy vo veku od 9 do 11 rokov.

Od piatka do nedele mohli miništranti zažiť v srdci diecézy spoločenstvo modlitby, obety a lásky. Bohatý program nevynímajúci športové aktivity a spoznávanie okolia Banskej Bystrice sa niesol v duchu motto víkendu *Statočný v srdci*.

Počas celého víkendu sa zároveň konala v ústraní súkromnej kaplnky medzi príbytkami seminaristov v tzv. Lateránskej kaplnke adorácia vyloženej Oltárnej sviatosti. V tichej meditácii pred eucharistickým Kristom sa postupne počas 50 hodín vystriedali zamestnanci, bohoslovci, rehoľné sestry i predstavení seminára. Touto formou eucharistickej úcty sme vstúpili do radostného očakávania Ježišovho narodenia.

## Ministériá lektorátu a akolytátu

Na sviatok sv. Františka Xaverského, patróna diecézy i kňazského seminára, prijali 3. decembra ôsmi bratia tretiáci ministérium lektorátu, štyria bratia štvrtáci a traja bratia piatáci ministérium akolytátu.

Slávnosti predsedal generálny vikár Mons. Branislav Koppal, prostredníctvom ktorého prijali úlohu prednášateľa Božieho slova v liturgii Michal Barniak, Dominik Kučera, Adam Lubellan, Michal Martinka, Jozef Mazán, Lukáš Priškin, Jozef Slavkovský a Marian Uram.

Úlohu pomáhať kňazom a diakonom v službe pri oltári, s poverením vysluhovať mimoriadne rozdávanie svätého prijímania veriacim a chorým, prijali Tomáš Jendruch, Juraj Kiss, Dominik Sňahničan, Patrik Špánik, Martin Mihál, Juraj Ondruš a Tomáš Švingál.



## Kandidatúra posvätných stavov diakonátu a kňazstva



V deň slávnosti Neпоškvrneného počatia Panny Márie 8. decembra prijal generálny vikár Mons. Branislav Koppal v zastúpení diecézneho biskupa od štyroch bratov piatakov a dvoch bratov šiestakov vyjadrenie o pevnom rozhodnutí prijať posvätné rády diakonátu a kňazstva.

Týmto liturgickým úkonom sa zapísali medzi kandidátov – čakateľov diakonskej a potom aj kňazskej vysviacky v najbližšom možnom období. Kandidatúru prijali títo

bohoslovci: Marián Juhaniak, Rudolf Kamenský, Martin Mihál, Michal Válka, Jozef Benčat a Marek Melich.

# Cirkev vo svete...

## Kardinál štátny sekretár v Českej republike

Na pozvanie pražského arcibiskupa prímasa Dominika kardinála Duku sa od 13. do 16. novembra zúčastnil diplomatickej návštevy štátny sekretár Jeho Svätosti Pietro kardinál Parolin. Program pozostával zo stretnutí s biskupmi jednotlivých diecéz, predstaviteľmi parlamentu, premiérom a jeho kabinetom, ako aj prezidentom ČR. Návšteva mala ponovembrový charakter, keďže tento rok je to 25 rokov od pádu komunizmu v Československu.



## Križ svetových dní mládeže

Na Slovensku sa v dňoch 15. – 29. novembra uskutočnila „Púť križa“ zo Svetových dní mládeže. Križ prišiel do 19 slovenských miest. Mladí z celého Slo-



venska tak mali možnosť uctiť si križ. Križ bol vyrobený v roku 1984 za pontifikátu sv. Jána Pavla II., tento križ obišiel skoro celý svet. Križ meria 3,8 m. Spolu s križom putovala aj kópia ikony *Salus populi Romani*, tzv. svätolukášska ikona Matky Božej s dieťaťom Ježišom v náručí. Ikona pochádza z 12. storočia.

## Nový minister zahraničných vecí Vatikánu

Svätý Otec František vymenoval arcibiskupa Paula Richarda Gallaghera za sekretára pre vzťahy so štátmi na vatikánskom štátnom sekretariáte. Arcibiskup Gallagher bol vysvätený za kňaza v roku 1977. Vyššie teologické vzdelanie získal z cirkevného práva. Od roku 1984 pôsobí v diplomatických službách Svätej stolice. V roku 2004 ho sv. Ján Pavol II. vymenoval za nuncia v Burundi. Počas občianskej vojny v Burundi sa stal obeťou bombového útoku, lebo sa pokúšal o mier. Pápež Benedikt XVI. ho nato vymenoval za nuncia v Guatemale. Arcibiskup Gallagher pochádza z Liverpoolu, ako slávna skupina Beatles.

## Program apoštolskej cesty

Svätý Otec František sa v dňoch 12. – 19. januára 2015 zúčastní apoštolskej návštevy v Srí Lanke a Filipínach. Srí Lanku Jeho Svätosť navštívi 12. – 15. januára. V hlavnom meste Srí Lanky v Colombe bude slúžiť svätú omšu spojenú s kanonizáciou bl. Jozefa Vaza, prvého blahoslaveného Indie a misionára na Cejlóne. Na štvrtý deň apoštolskej cesty odletí v poľudňajších hodinách na Filipíny, kde zotrvá do 19. januára. Na Filipínach sa stretne s politickými i cirkevnými predstaviteľmi, navštívi Univerzitu sv. Tomáša v Manile. Zároveň sa stretne s niektorými ľuďmi,

ktorí minulý rok prežili vyčíňanie tajfúnu. Bude to v rámci obeda v arcibiskupskom sídle Palo.

### Svätý Otec František v Európskom parlamente

Dňa 25. novembra pápež František navštívil Európsky parlament v Štrasburgu. Pápeža privítali predstavitelia europarlamentu. František predniesol zásadný prejav. Okrem iného povedal: „Podpora ľudskej dôstojnosti znamená, že uznáme, že človek má nedeliteľné práva, ktoré mu nikto nemôže zobrať, rozhodne nie kvôli ekonomickým záujmom“. Pápež František sa prihovoril aj členom Rady Európy. Zdôraznil dôležitosť úlohy, akú Rada Európy zohráva pri hľadaní mierového východiska zo súčasných politických a vojnových kríz, vrátane európskych.



### Nový prefekt kongregácie

Svätý Otec František vymenoval nového prefekta Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí. Stal sa ním rodák z Guiney kardinál Robert Sarah. Portál Vatican Insider ho charakterizuje ako hlboko zbožného a v názoroch konzervatívneho kardinála. Kardinál Sarah podporuje predkoncilovú liturgiu. Je to ostrieľaný

kardinál v Rímskej kúrii a aj ostrieľaný biskup z pôsobenia na čele svojej diecézy.



### Tlačová kancelária KBS má nového hovorca

Za nového hovorca TK KBS bol vymenovaný dp. Martin Kramara. Je kňazom Žilinskej diecézy. Pochádza z Bytče. Za kňaza bol vysvätený v roku 2003. V rokoch 2003 – 2005 pôsobil na biskupskom úrade v Nitre ako ceremoniár. Študoval v Ríme na Pápežskej univerzite Svätého kríža v Ríme na Fakulte sociálnej inštitucionálnej komunikácie. Od roku 2013 je výpomocným duchovným vo farnosti Bratislava-Dúbravka.



**Matúš SLIACKY, 2. ročník**

## Ako k nám prišli Vianoce?

*Ako dlho sa tradujú Vianoce? Čo je to vlastne za sviatok? Odkiaľ pochádzajú? Nad takýmito a podobnými otázkami sa zamýšľa mnoho ľudí, ktorí nepoznajú tak celkom históriu vianočných sviatkov a ich tradíciu. V krátkom historickom exkurze sa pozrime na samotný vznik, vývoj a tradíciu vianočných sviatkov.*

### Kde je základ slávenia Vianoc?

Niektoré národy, hlavne v západnej kultúre majú špeciálne, len ich charakterizujúce zvyky a tradície na obdobie koncom kalendárneho roka – obdobie vianočných sviatkov. Slávenie vianočných sviatkov má pôvod v staroveku, teraz už s vnesením ľudových prvkov a vychádzajúci z rímskej slávnosti narodenia boha Jupitera – boha slnka.

### Svätila Vianoce prvotná cirkev?

V Novom zákone sa ani na jednom mieste nespomína, že by Ježišovi učenci a prvotná cirkev slávlili niekedy výročie Kristovho narodenia. Ba čo viac, v treťom storočí, keď sa charakter cirkvi už vo veľkej miere zmenil, aj vtedy sa ešte

vo veľkom polemizovalo o tom, či je existencia Vianoc opodstatnená. Napríklad katolícky teológ Origenes vyhlásil, že slávenie Vianoc je hriech, pretože má základ v pohanstve a zvyklostiach, ktoré nie sú v súlade s kresťanstvom.

Kresťania to od počiatku mali veľmi ťažké, keď chceli svoju vieru udržať čistou od zvyklostí okolitého pohanského sveta. Pre pravoverných kresťanov pohanské zvyky boli a ostali vždy neprijateľné. Aj svätý apoštol Pavol upozorňuje Korintňanov, aby sa zachovali čisti od týchto pohanských tradícií (1 Kor 10, 19–22). Keď sa raz už očistili od pohanstva, potom majú mať účasť na Pánovom stole a byť s ním v spoločenstve. Svätý Pavol neodsudzoval len niektoré pohanské zvyklosti a obyčaje, ale všetky. Pre raných kresťanov samozrejme nebola neznáma oslava rímskej slávnosti narodenia boha Jupitera, čo pohania zachovávali v posledných dňoch decembra. Súčasťou osláv boli prehnané zvyky, ktoré boli v ostrom protiklade s Kristovým učením. Napriek tomu tento sviatok sa po určitej dobe pod menom Vianoce stal známym kresťanským sviatkom.



### Vianoce ako kresťanský sviatok

Čo bolo príčinou tejto zmeny, ktorá zmenila pohanské zvyky odmietajúce



postoj raných kresťanov? Ako to, že prijali a začali nakoniec ochotne zachovávať tie zvyklosti, pred ktorými kedysi apoštol Pavol vystríhal veriacich, a to všetko robili v mene Kristovom?

Kresťania od začiatku museli bojovať tvrdý boj, ale boli odhodlaní povolať k pravde týchto rímskych pohanov. V tejto dobe už stále väčšie množstvo prichádzajúcich ku kresťanskej viere rozširovalo rady kresťanstva.

## Prečo sa Vianoce slávia 25. decembra?

Dátum 25. december je tradičný a pravdepodobne nepredstavuje skutočný historický dátum narodenia Ježiša Krista. 25. december je ako cirkevný sviatok po prvýkrát doložený vo Filokalovom kalendári z roku 354, ktorý čerpal z rímskych prameňov (*Depositio Martyrum*) z roku 336. Pôvod tohto dátumu je sporný. Často sa poukazuje na možnú súvislosť s rímskym sviatkom slnečného božstva, tzv. *Dies Natalis Solis Invicti* – Sviatok zrodenia nepremožiteľného slnka – ktorý sa tiež slávil 25. decembra a prekrýval sa s tradičným dátumom zimného slnovratu. Aj niektorí raní kresťanskí autori spájali narodenie Krista so sviatkom znovuzrodenia slnka. Cirkev si vybrala na slávenie Vianoc 25. december preto, lebo starí Židia verili, že izraelskí proroci boli počatí v ten istý deň, v ktorý zomreli, a rímski kresťania za Tertuliánových čias vyrátali, že Kristus



zomrel 25. marca. To je dôvod, prečo Vianoce pripadli na 25. decembra – jednoducho k tomuto dátumu pripočítali deväť mesiacov a vyšiel im predpokladaný dátum narodenia Ježiša Krista. Východné cirkvi pôvodne slávil Narodenie Ježiša Krista v rámci sviatku Zjavenia Pána 6. januára. V mnohých krajinách sú 24. a 25. december (1. sviatok vianočný) dni pracovného pokoja. 26. decembra (2. sviatok vianočný) sa slávi sviatok sv. Štefana, prvého mučeníka. Nasledujúcich osem dní slávia kresťania vianočnú oktávu a do sviatku Krstu Krista Pána trvá vianočné obdobie. Je to zároveň najkratšie liturgické obdobie.

**Patrik ŠPÁNIK, 4. ročník**



# Zmena nikdy neuškodí

Začiatkom mesiaca október sme v našom seminárnom spoločenstve srdečne privítali ďalšiu posilu do kuchyne, sestru Romanu. Položili sme jej niekoľko otázok, aby sme o nej zistili niečo nové.

## 1. Mohli by ste povedať čitateľom, odkiaľ pochádzate a či máte súrodencov?

Zdá sa, že rozširujem rady „vychodňarov“ v kňazskom seminári. J Pochádzam zo Spiša, konkrétne zo Spišského Podhradia. Mám dvoch starších súrodencov: sestru Alžbetu a brata Petra.



## 2. Kde ste absolvovali štúdiá a kde ste pracovali pred vstupom do rehole?

Po ukončení ZŠ som nastúpila na Strednú poľnohospodársku školu v Spišskej Novej Vsi. Keďže sa naskytlá práca v inom odbore, urobila som si zdravotnícky kurz a zamestnali ma ako opatrovatel'ku v Spišskej katolíckej charite – robila som podomové ošetrovanie a tu sa upevnilo aj moje rozhodnutie pre zasvätený život.

## 3. Koľko rokov už ste v reholi?

Do rehole som vstúpila v roku 1997. Po ukončení noviciátu som absolvovala 3-ročnú Strednú zdravotnícku školu v Bratislave.

## 4. Kde ste boli pred Vaším preložením do seminára a čo ste robili predtým, než ste začali pracovať v našej kuchyni?

Ako zdravotná sestra som pracovala v Košiciach na geriatrickej, v Bratislave v Nemocnici Milosrdných bratov, v Straníku v Dome sociálnych služieb, v Eisenstadte (Rakúsko) a naposledy v Nesvadoch, kde som sa starala o naše choré spolusestry. Keďže zmena nikdy neuškodí, rozhodla som sa nadobudnúť nové skúsenosti...

## 5. Čo Vás rozveselí, povzbudí?

Rozveselí ma určite človek, ktorý srší zdravým humorom a v mojom prostredí je ich vďaka Bohu neúrekom. J Je to naozaj veľký dar od Pána šíriť radosť a vedieť vyčariť druhému úsmev na tvári... Ako som kdesi čítala: „*Chatrč zo slamy, v ktorej sa vedia smiať, má väčšiu cenu než palác, v ktorom ľudia plačú...*“

Povzbudí ma človek, ktorý žije svoj opravdivý život z viery a nedá sa znechutiť a zlomiť ani napriek ťažkostiam a križom, ktoré prichádzajú...

## 6. Mohli by ste nám povedať pár vecí, čo je pre vás „naj“ – nápoj, miesto, kniha, film, obľúbený citát z Písma?

Špeciálne „naj“ nemám, závisí to od konkrétnej situácie. Všetko sa snažím v danom okamihu brať ako to najlepšie, čo mi Pán ponúka a posiela... Jednoducho vždy je to originálne prekvapenie!

Zo Svätého písma by som spomenula citáty: *Jn 15, 5* a *Jn 15, 9*.

## 7. Spomínate si na nejakú kurióznu situáciu, čo ste zažili?

Ako som už spomínala, pracovala som v SKCH a tam som sa rozhodovala, ktorou životnou cestou mám ísť. Navštevovala som 80-ročnú pani, ktorá žila vo veľmi biednych a skromných podmienkach. Niekedy som jej s niečím pomohla, inokedy sme sa pomodlili ruženec alebo len porozprávali. Jedného dňa sa ma opýtala: „*Slečna, máte už nejakého chlapca?*“ Priznám sa, takúto otázku by som od nej určite neočakávala... Moja odpoveď znela: „*Na to mám ešte čas.*“ A pokračovala ďalej: „*Ja by som vám vedela poradiť.*“ Bola som zvedavá, čo mi už len poradí...

Čo myslíte, čo mi poradila? Pozrela sa na stenu a ukázala na kríž, ktorý tam visel a dodala: „*To by bol pre vás ten najlepší Ženich!*“ Myslím, že k tomu už nie je čo dodať...

## 8. Ako by ste definovali sestru Božského Vykupiteľa a kde vidíte úskalia rehoľného života a kde zase pozitívum?

A ako by ste ju definovali Vy? :-)

Podľa mňa sestra Božského Vykupiteľa by mala určite vyžarovať radosť, lebo je vykúpená a máme to v názve... má



byť vnímavá na potreby svojich blízkych a hlavne, aby vedela sprostredkovať Božiu lásku, že Bohu záleží na každom človeku.

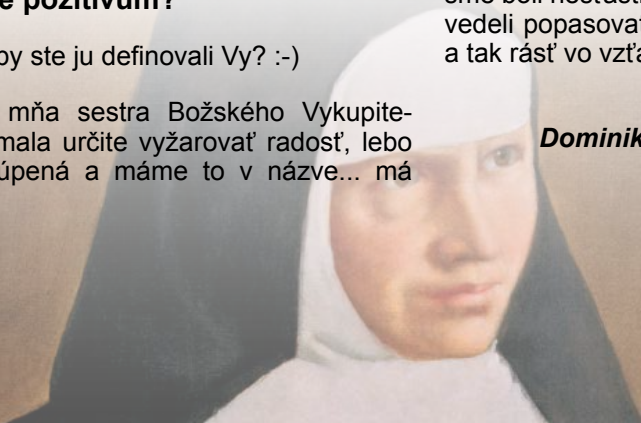
Tiež vlievať nádej do srdc, ktoré sú často plné tmy, beznádeje a bez zmyslu života...

Myslím si, že každé povolanie, ktoré dáva Boh, má svoju krásu a zmysel, ale aj svoje úskalia, ak sa nežije tak, ako sa má...

Rozhodnutím sa pre ktorékoľvek z nich sa niečoho zriekame, no zároveň dostávame tie milosti, ktoré potrebujeme, aby sme naplnili poslanie, ktoré nám bolo zverené.

Ťažkosti určite prídu, no nie preto, aby sme boli nešťastné, ale aby sme sa s nimi vedeli popasovať, očistiť sa od sebeckva, a tak rásť vo vzťahu k Bohu a k blížnemu.

**Dominik ŠNAHNIČAN 4. ročník**



# Kostoly Sedembolestnej Panny Márie (3. časť)

*Cyklus mapovania kostolov zasvätených v našej diecéze patrónke Slovenska uzatvárame poslednými tromi novostavbami a jedným menším kostolíkom z medzivojnového obdobia, ktorý bol povýšený z kaplnky na kostol len pred piatimi rokmi, čím sa teda počet kostolov Sedembolestnej v Banskobystrickej diecéze ustálil na okrúhlych desať.*

## Záhorce (Farnosť Želovce)

Obec Záhorce sa nachádza južne od okresného mesta Veľký Krτίš v blízkosti križovatky ciest na strednej časti toku rieky Ipeľ, ktorá v minulosti plnila významnú komunikačnú i obchodnú úlohu. Záhorce patrili do 17. storočia k Balašskému panstvu, a keďže členovia tohto rodu prijali nové reformné učenie Martina Lutheera, prevzali nové vierovyznanie aj poddaní celého panstva. Do tohto obdobia sa datuje aj menší kostolík v obci. Súčasný väčší kostol evanjelickej cirkvi a. v. pochádza z polovice 19. storočia. Viedenskou arbitrážou sa obec na pár rokov dostala aj do správy Maďarska. Je však zaujímavé, že obyvatelia obce sú vo veľkej miere príslušníci slovenskej národnosti, čoho dôsledkom je určite aj zasvätenie rímskokatolíckeho kostola národnej patrónke Slovenska.



Záhorce

Prvé pokusy o stavbu kostola prišli už v dobe dubčekovského uvoľnenia komunistického režimu v roku 1968, keď boli položené prvé základy kostola. Na pokračovanie v stavebných prácach sa ale muselo čakať až 30 rokov. Kostol bol konsekrovaný 2. decembra 2000 arcibiskupom Jánom Sokolom. Hlavná loď kostola má pôdorys gréckeho kríža, avšak so vstupnou halou a ďalšími príslušnými priestormi je celá stavba v pôdoryse latinského kríža. Modernú koncepciu interiéru dopĺňa umelecky hodnotný oltárny obraz Piety namalovaný akademickou maliarkou, rodáčkou Darinou Gladišovou.

## Žiar nad Hronom (Farnosť Sedembolestnej Panny Márie)

Dnešné okresné mesto, nachádzajúce sa na strednom Pohroní pri križovatke komunikačných spojov v smeroch na Prievidzu, Nitru, Zvolen a Martin, vzniklo z pôvodne zemepanského mestečka Svätý Kríž nad Hronom. Dominantou mesta je renesančno-barokový kaštieľ postavený na staršom stredovekom základe ostrihomským arcibiskupom Petrom Pázmaňom. Po zriadení Banskobystrickej diecézy v roku 1776 sa kaštieľ stal do roku 1943 sídlom jedenástich banskobystrických biskupov. Výstavbou hliníkárne v roku 1951 sa bývalé poľnohospodárske mestečko zmenilo na priemyselné mesto (zmena názvu prišla v roku 1955), ktoré



Žiar nad Hronom

sa rozrástlo o veľké sídlisko. Otcom myšlienky výstavby kostola pre novú sídliskovú časť bol misionár a rodák Emil Černaj SVD, ktorý ju začal oživovať hneď po roku 1989. Realizácia sa však začala až o desať rokov neskôr a bola zavŕšená 22. septembra 2001 konsekráciou kostola biskupom Rudolfom Balážom. Chránová loď s kapacitou približne 600 osôb je presvetlená, takmer kruhového pôdorysu, zakončená chórom. V presbytériu dominuje jedinečné súsošie Piety, ktorej autorom je Martin Barnáš z Kežmarku. Od roku 2008 už ide o farský kostol novovzniknutej farnosti v blízkosti centra mesta. Spomedzi desiatky kostolov v diecéze zasvätených patrónke Slovenska bol tento ako jediný počas Roka Sedembolestnej vyhlásený za jubilejný chrám s odpustkovými výsadami, spolu s ďalšími šiestimi významnými kostolmi našej diecézy, ale už iných patrocínii.

## Lubianka (Farnosť Oslany)

Lubianka spadá do katastrálneho územia obce Oslany. Tvorí samostatnú časť obce juhovýchodne od zastavaného územia centrálnej časti. Z geografického hľadiska je tento chotár súčasťou Horno-nitrianskej kotliny na pomedzí pohorí Vtáčnik a Tribeč. Lubianka vznikla z viacerých usadlostí, ktoré boli do roku 1960 úradne vykazované ako samoty v okolí bývalých oslianskyh salašov, nazývaných Štále. Z dôvodu požiadania o štátnu dotáciu pre elektrifikáciu osady boli obyvatelia nútení zmeniť štatút danej lokality. Uvažovalo sa tiež o netypickom názve Podžarnov, ale väčšina obyvateľov sa však zhodla na názve Lubianka, čo je vlastne pomenovanie horskej lúčky pod Lubianskou skalou. Predzvesťou titulu nového kostolíka v Lubianke sa stalo požehnanie slovenského dvojkríža na vrchole Žarnova, nachádzajúceho sa nad obcou, 15. septembra 2000 biskupom Balážom. Ten už o päť rokov neskôr konsekroval začiatkom septembra 2005 síce nevelký, ale moderne poňatý kostol s kapacitou 55 miest. Kostol upúta svojou netradičnou architektúrou so symbolickým trojuhelníkovým pôdorysom. Na jednom z trojice obvodných múrov je zavesený zvon a poslanie celej stavby podčiarkuje oceľový kríž na priečelí kostola.



Lubianka

## Turová (Farnosť Budča)

Obec Turová patrí medzi menšie obce okresu mesta Zvolen, od ktorého je vzdialená 8 km. Z hľadiska cirkevnej správy patrí Turová už oddávna do farnosti Budča, kam veriaci museli dochádzať na sväté omše až do prvej polovice 20. storočia. V roku 1936 požiadal budčiansky farár Benedikt Mravík banskobystrického biskupa Mariána Blahu o povolenie postaviť kaplnku, resp. malý kostolík v tejto obci. Biskup stavbu povolil a Boží stánok sa začal stavať na mieste chátrajúcej zvonice. Turovský kostol je úzko spätý s prvým kňazom pochádzajúcim vôbec z Turovej, Jánom Futákom. Tento známy zakladateľ slovenskej katolíckej misie vo Francúzsku a priekopník modernej slovenskej botaniky slávil svoju primičnú svätú omšu 1. augusta 1937 na mieste, kde sa mala začať výstavba samotného kostola. Novokňaz v ten deň zároveň požehnal základný kameň a už o ďalší rok 18. septembra 1938 sa konala pod vedením generálneho vikára Františka Mesíka slávnostná posviacka kaplnky i nových zvonov. Viac ako 70 rokov vlastne nebolo celkom jasne úradne vyriešené, či ide o väčšiu kaplnku, alebo



Turová

o menší kostol. Aj keď domáci obyvatelia v tom pochybnosti určite nemali, oficiálne stanovisko vydal až biskup Rudolf Baláž 19. septembra 2009, a to slávnostnou konsekráciou kostola.

*Máme za sebou rok, v ktorom sme si hlbšie uvedomovali nielen bolesti Božej Matky Márie, ale aj jej osobitný patronát nad naším národom, tak často skúšaným rôznymi príkormi nielen zvonka, ale aj zvnútra. Uplynulé slávenie Roka Sedembolestnej nech teda prinesie svoje duchovné ovocie v čo najväčšej miere vo všetkých oblastiach nášho života na Slovensku.*

**Marián JUHANIAK, 5. ročník**





F.X. Gruber



J. Mohr

## Tichá noc

**Franz Xaver Gruber** (1787 – 1863), skladateľ Tichej noci, sa narodil v Hochburgu (v dnešnom Rakúsku). Už od útleho veku sa venoval hudbe. Neskôr sa stal učiteľom a bol zamestnaný ako organista v Arnsdorfe (dnešné Nemecko). O desať rokov (1816) začal hrať aj v susednom meste Oberndorfe, kde spoznal Josepha Mohra – a zložil jednu z najslávnejších melódií vôbec.

**Joseph Mohr** (1792 – 1848) sa narodil v Salzburgu. Bol katolícky kňaz. Najprv pôsobil v Mariaparr v Lungau, kde s najväčšou pravdepodobnosťou napísal slová slávnej Tichej noci (1816).

### Z histórie

„Bolo to 24. decembra 1818, keď Joseph Mohr z kostola St. Nikola v Oberndorfe prišiel za organistom Franzom Xaverom Gruberom (ktorý vtedy učil v blízkej dedine Arnsdorf) s básňou. Mohr požiadal Grubera, či by mohol napísať pieseň pre dvoch spevákov, zbor a gitaru.“ Približne takýmito slovami opísal Gruber začiatok dejín Tichej noci – v dnešnej dobe asi najznámejšej vianočnej koledy.

A nenechal na seba dlho čakať. Ešte v ten deň prišiel za Mohrom s hotovou piesňou. Mohrovi sa tak páčila, že už večer ju spolu spievali na vianočnej svätej omši – sám ju sprevádzal na gitare. Všetci veriaci z nej boli nadšení (predovšetkým lodníci a ich rodiny).

Ťažko povedať, prečo sprevádzajúcim nástrojom bola práve gitara. Existuje viacero dohadov. Jedným z nich je, že organ už dlhší čas nefungoval (napríklad kvôli myšiam, ktoré prehryzli mechy). Mnohé príbehy sa odvtedy snažili opísať okolnosti vzniku tejto dojímavéj piesne. Obsahujú veľa prikrášených informácií a romantických predstáv, no len málo faktov.

Koleda sa šírila najskôr v okolí Oberndorfu. Ešte v tom storočí sa vďaka niekoľkým rodinám dostala aj za hranice Európy – do New Yorku. V roku 1866 bola po prvý raz publikovaná v spevníku pre kostoly salzburského biskupstva. Kresťanskí misiónári ju postupne priniesli aj do ostatných kontinentov, a tak dnes existuje vyše tristo prekladov v rôznych jazykoch a nárečiach.

**Patrik HRMO, 2. ročník**

*Ježiš Kristus prišiel na svet zachrániť*

1





*...niť hriešnikov...*

*Tim 1,15*



## Retiazka

*„Prosím, pripútajte sa, vianočný rýchlik vás prevedie zasneženou krajinou.“*

*Predstavte si, že kráčate snehobielou ulicou. Mráz by sa dal krájať. V skutočnosti on krája vás. Od tej neskutočnej zimy nedokážete vysloviť jediné súvislé slovo. Bradu máte schovanú pod šálom, ruky vo vrecku, ramená pritisnuté k telu, aby neunikal ani ten kúsok tepla, ktorý vám ešte zostal. A tu odrazu – na zemi leží niečo malé a trblietavé. Upúta vás to. Už dávno ste nezažili podobný pocit zvedavosti a vzrušenia zároveň. Cítite, že vás niečím priťahuje. Niečím tajomným a zvláštnym. Pomaly vyťahujete ruku z vrecka a načiahnete sa. A máte to! Zistíte, že je to strieborná retiazka a na nej medailónik. Pozriete sa bližšie... Ale nie! Neveríte vlastným očiam. Sú na ňom vyryté vaše vlastné iniciály.*

Každý deň nám ponúka veľa krásnych chvíľ. Často máme pocit, že si ich ani nezaslúžime. Prítomný okamih nás prenikne lúčom svetla a my pri pohľade na obdivované žasneme. Cítíme, že je to tá skutočná melódia nášho srdca. Áno. Presne tak sa cítíme, keď pozorujeme krásnu prírodu, keď sme milovaným človekom, keď nás niečo povzbudí, dojme a dodá silu do ďalších dní. Niekedy sa nám však stane, že nič také nevidíme – a existuje veľa dôvodov. Život je ťažký a veľa ráz nám uštedrí údery a spôsobuje kruté otrasy mozgov, po ktorých sa len neľahko spamätávame. No sú aj iné príčiny našej slepoty...

hriechu je, a poviem to veľmi netradičným spôsobom, že sa vezieme vo svojom vlastnom rýchliku cestou do neurčita. Všetku tú náheru vesmíru pozorujeme len spoza skla. Sme uväznení vo svojom vlastnom svete. Ani nám nenapadne vyjsť von. A výsledok? Žijeme sami. Je nám síce teplo, ale nepamätáme si, aké to je, keď sa nám na ruke roztápa studený sneh, keď nám pri kráčaní vŕzga pod nohami alebo keď vydychujeme teplý šedý mrak.

A preto prišiel na svet Ježiš, Boží Syn. Narodil sa, aby sme prestali byť väznení vo svojich rýchlikoch smerom nikam. Aby sme slnku mohli hľadiť do očí nielen cez filter hrubého plexiskla. Aby sme pocítili vánok a naučili sa korčuľovať na zamrznutom jazere. Ježiš nás oslobodil a svojím životom, smrťou a zmŕtvychvstaním obnovil úžasný zámer, ktorý mal Boh s človekom od večnosti – život s ním, život v láske. To on je odpoveďou na náš smútok, on je ten pravý zmysel Vianoc. Je slnkom, ktoré sa odráža z našej retiazky



Jedným z následkov dedičného

ležiacej na zemi, aby sme mohli nájsť sami seba.

Sme stvorení na Boží obraz. A Boh, to je Trojica – osoby, ktoré sa tak milujú, že sú dokonale zjednotené. Sme stvorení tak, že nevieme žiť sami. Človek dokáže

byť človekom naplno len vtedy, keď svoj život rozdá iným. Preto nás nikdy neuspokojí život v uzavretom vagóne. Po čase sa nám minie kyslík a my sa zadusíme. Vianoce nás učia byť ľuďmi. Boh na nás počas týchto dní volá: „Človek, vyjdi von! Príd' k jasliam a pozri sa na mňa. Stal som sa človekom, stal som sa „tebou“, aby som ti ukázal, ako veľmi si v mojich očiach vzácny. Chcel som ťa stvoriť. A ty, stvorený, si taký krásny! Tvoja krása však nesmie zostať na poličke, zapadnutá prachom. Lampu nepostavia pod mericu. Vystavia ju, nech je na radosť všetkým. Tak aj ty – choď a svieť. Stvorená krása, choď a roztápaj srdcia. Miluj ich, rozďaj sa. Tak budem žiť medzi vami ja. A budete šťastní. Budú to opravdivé Vianoce.“



*Bol raz jeden človek. Viezol sa vo vianočnom rýchliku a pozoroval krajinu. Vedel, že dvere sú už odomknuté. Potrebne bolo len jedno – zabrzdiť a vyjsť von. Poznal svoje meno, ale bál sa ho vysloviť. Uvedomoval si však, že len tam*

*vonku na to nájde odvahu. Vyšiel teda zo svojho vagóna a kráčal v ústrety Bohu v človeku. Kráčal a poháňala ho láska. Cestou žasol, aký je svet krásny. Ako mu vŕzga pod nohami sneh, ako ho oslepuje nádherná guľa zo zlata. Bol taký nadšený, že kráčal stále rezkejšie a rýchlejšie. Tu si prvýkrát uvedomil, že mu bije srdce. Odrazu niečo upútalo jeho pozornosť. Zastal. Na zemi ležalo malinké svetielko. Bol to odraz slnka na striebornej retiazke. A na tej retiazke bol medailón. A na ňom boli...*

Dám vám malú hádanku: Ako sa voláte?

**Patrik HRMO, 2. ročník**

## Môj príbeh

*Čo sa týka môjho povolania za kňaza, myslím, že sa zrodilo so mnou ako s Jožkom Slavkovským už pri narodení, aj keď som o ňom nevedel. Ale myslím, že sú isté dôležité momenty a udalosti v mojom živote, ktoré mali silný vplyv na to, že som to nejako v sebe objavil a pochopil. Skúsím vám o nich napísať.*

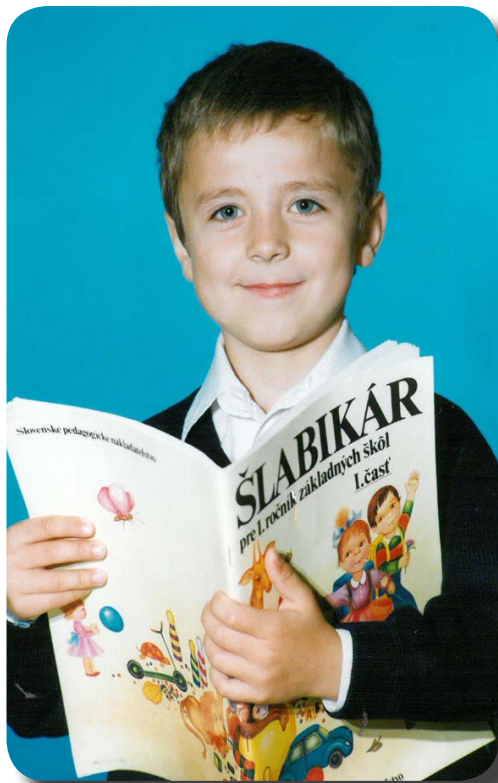
### Podstatné verzus nepodstatné

V prvom rade som sa rozhodol, že bez ohľadu na povolanie do seminára, postavím celý môj život na vzťahu s Bohom. Začiatky siahajú do mojej rodiny a k saleziánom, u ktorých som vyrastal a miništroval už od malička. V tomto období, keď som mal okolo 13 rokov, som si začal oveľa hlbšie uvedomovať, že môžem mať živý vzťah s Bohom ako s osobou, ako mali aj svätí, a že to nebolo len pre nich, ale pre každého z nás. Raz som vtedy pri modlitbe ruženca prvýkrát prežil silnú skúsenosť Božej lásky, ktorá sa nedotkla len emócií, ale hlavne srdca a spôsobila v mojom živote dosť značné zmeny. Ale to už nie je predmetom tohto článku. Podstatné bolo, že som vo svojom živote začal stavať na Bohu. Potom som sa dostal do spoločenstva SP na Sliachi, ktorého som sa stal aj súčasťou. Tu som stretol ľudí, ktorí majú značný podiel na tom, že teraz študujem za kňaza. Veľmi ma dokázali posunúť v mojom vzťahu s Ježišom a som im za to vďačný.

### Gymnázium

Na strednej škole som na kňazstvo veľmi nemyslel. Skôr, keď som bol mladší, ale v tom období som myslel na iné veci – ako skauting, saxofón, orchester, vzťahy s priateľmi, stretká a spoločenstvo. Začal som tiež viac spoznávať dievčatá a prirodzene v tom veku sa vám začnú viac páčiť. Taktiež začínate premýšľať nad svojou budúcnosťou. Prvé myšlienky, kam ísť po gymnáziu, ktoré ku mne prichádzali, boli ísť na konzervatórium, za

hasiča, na technickú univerzitu do Bratislavy, za záchranára, až prišlo obdobie, keď ma to všetko okolo kňazstva dobehlo. Bolo to vo štvrtom ročníku na gymnáziu v BB. Veľmi som túžil po tom, čo má Boh pre mňa pripravené, a chcel som aj do toho ísť. Problém bol v tom, že som nevedel, čo to vlastne je. Vo štvrtáku na začiatku roka sme mali už približne vedieť, kam ideme ďalej, a ja som sa rozhodol ísť na medicínu. Aj keď pevne rozhodnutý som ešte nebol.



## „Povoľavam ťa“

Pamätám si, že toto obdobie vo štvrtom ročníku nebolo pre mňa úplne ľahké. Pamätám si na niektoré momenty, ako som doma v izbe neskoro večer hľadal Boha.

A on... on mlčal? Nevieam, či by som to tak nazval. Hovoril. Hovoril všetko možné, len nie, kam na vysokú. Viete, niekedy v našich životoch je čas, keď nás Boh učí dôverovať mu a nepokladá niektoré veci za dôležité, ktoré zase my za dôležité pokladáme. A on to mal pre mňa dokonale načasované. Išiel naozaj na hĺbinu, nielen po povrchu. Pamätám si, že som chodil domov občas aj frustrovaný. Hej, ale ani nie z toho, že som nebol vnútorné spokojný s medicínou, ale hlavne zo seba. Prežíval som veci a niektoré slabosti, ktoré sa mi na sebe nepáčili. Pamätám si asi na také 3 intenzívne mesiace hľadania Boha a vlastne v konečnom dôsledku aj seba. Bolo to o pretváraní môjho srdca. Občas mi napadla myšlienka na seminár, ale veľmi som jej nevenoval pozornosť. Až niekedy v januári som dočítal jednu knižku, ktorá sa ma veľmi dotkla a po ktorej som bol ako vymenený. Jednoducho celé to čítanie nebolo až tak čítaním, ako skôr modlitbou. Nevieam ako, ale objavila sa vo mne túžba ísť do kňazstva a láska k ľuďom v Cirkvi, ktorú som dovtedy v takej miere necítil. Vtedy bol večer, všetci už doma spali okrem brata, ktorému som sa ako prvému zdôveril. A odvtedy som začal veľmi silno rozlišovať toto povolanie. Hľa-

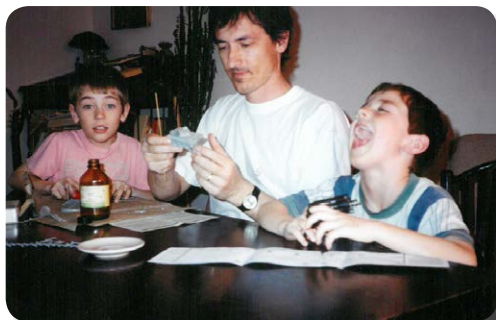


dal som, či to nie je len z mojej iniciatívy, ale z Božej. Pomohli mi v tom viacerí ľudia, priatelia, rodina a kňazi. Z nich vtedy asi najviac o. Boris Brutovský z Katolíckeho Gymnázia Štefana Moyses a páter Juraj Ďurnek z Godzone school. Okrem toho v modlitbe zamestnávala moju myseľ častejšie myšlienka: „Milujem ťa... povolávam ťa.“

## Túžba a radosť

V tomto všetkom zohralo úlohu ešte množstvo rozhovorov, udalostí a potvrdení od Boha, ale najdôležitejšia u mňa bola túžba, ktorá vychádzala z premeneného srdca. A môžem povedať, že táto túžba u mňa ostala a je to pre mňa samotného niečo, čo nedržím vo vlastných rukách, ale je to niečo, čo ma presahuje. Teším sa na kňazstvo a zároveň prosím nebeského Otca, aby som vždy mohol byť citlivý na vanutie jeho Ducha v mojom živote. Vďaka za pozornosť.

**Jozef SLAVKOVSKÝ, 3. ročník**



## S Bohom sú všetky veci možné

Ronnie Coleman, celým menom Ronald Dean Coleman, sa narodil 13. mája 1964 v Louisiane. Počas svojej kariéry získal 8 titulov Mr. Olympia – najprestížnejšej súťaže v kulturistike. Málokto však vie, že táto „hora vypracovaných svalov“ je úprimne veriaci kresťan.

### Amatérska súťaž za voľné vstupné do „posilky“

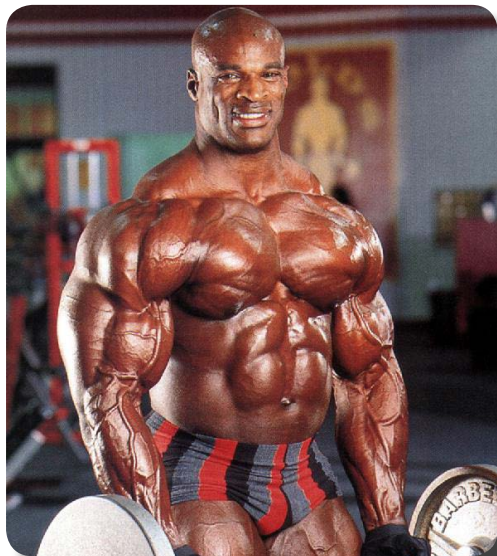
Mnohí si myslia, že Ronnie je neuveriteľný talent a bol zrodený pre kulturistiku. Nie je to však pravda. Predtým, než začal súťažiť, venoval sa americkému futbalu a po ňom vzpieraniu (powerliftingu). Brian Dobson, majiteľ Metroflex Gymu v texaskom Arlingtone, kde Ronnie celú svoju kariéru cvičil, o jeho kulturistických začiatkoch povedal: „Pamätám si, že mi známy hovoril o jednom policajtovi, ktorý nemá s kým cvičiť. Povedal som, nech ho donesie ukázať. Keď Ronnie vstúpil do dverí a bolo mu vidieť žily presvitajúce cez elastáky, vedel som, že tento chlapík má potenciál. Povedal som mu, že mu dám zadarmo vstupné do posilky, pokiaľ bude Ronnie Coleman súťažiť.“ Ronnie sám opisuje toto obdobie takto: „Nikdy som si nemyslel, že začnem súťažiť. Bolo to iba preto, že mi Brian ponúkol zadarmo vstupné do posilky. On mi pomáhal s tréningom, s púzovaním a všetkým ostatným. Bez neho by som nebol tam, kde som teraz.“

### Profesionálna kariéra najúspešnejšieho kulturistu

Ronnieho súťažné začiatky však neboli vôbec také úspešné ako neskorší priebeh jeho kariéry. Ronnie o svojich prvotných neúspechoch povedal: „Prehral som veľakrát... Veľa, veľakrát.“ Na súťa-

žiach sa zriedkavo prebojoval do prvej päťtice. Ronnieho súťažná kariéra sa začala v roku 1990, keď vyhral titul Mr. Texas. V roku 1991 vyhral titul majstra sveta medzi amatérmi. Významným sa stal až rok 1998 (Ronnieho prvý titul Mr. Olympia). Potom, ako odstúpil Dorian Yates, sa debatovalo o jeho nasledovníkovi spomedzi viacerých silákov, Ronnieho meno však neprišlo na um vôbec nikomu. Forma, akú predviedol Big Ron, ako ho odvtedy prezývajú, všetkým vyrazila dych a nechala ostatných mlčky za ním. Z outsidersa sa stal kráľ! Predviedol kombináciu neuveriteľnej svalovej hmoty, elegancie a vrysovanosti. Medzi súpermi nemal žiadneho konkurenta. On nad nimi nielenže zvíťazil,





## Prejavovanie viery v jediného Boha, na každom kroku

Ronnie je ale výnimočný aj v oblasti duchovného života. Pri víťazstvách na Mr. Olympia vždy ďakoval všemohúcemu Bohu a do mikrofónu prednášal svedectvo o Ježišovi Kristovi. Verejne sa priznával k viere, podobne ako to robili aj ďalší kulturisti, napr. Shawn Ray či Lee Haney. Pamätám si, ako tak urobil aj pri návšteve Bratislavy, kde posledné slová adresovanej publiku boli: „God bless you“ – Boh vás žehnaj. V rôznych filmoch, ktoré sa o ňom natočili, vidieť, ako sa modlí pred jedlom či pri tréningu v „posilke“. Ako vidieť, Boh keď chce, reklamu si urobí... Mne sa však najviac páči jeho výrok: „*With God all things are possible*“ – *S Bohom sú všetky veci možné*. Táto veta v spojení s týmto „svalnáčom“, ktorý si svoje prvenstvo musel tvrdo vybojovať cez rôzne neúspechy a ťažkosti, ma vždy ženie dopredu a dodáva mi odvahu posilňovať svoju vieru, ktorá by sa mala aj navonok prejavovať v konkrétnych skutkoch lásky.

ale všetkých doslova prevalcoval. Niekoľko rokov po sebe tak dominoval v profesionálnej kulturistike, že sami pretekári vedeli, že miesta na súťaži si budú deliť len od druhého nižšie. Ronnie mal dokonca aj hudbu na svoju zostavu s názvom Game over – koniec hry, čo jeho vystúpenie vlastne znamenalo pre všetkých súperov. Neskorší víťaz Mr. Olympia Dexter Jackson to komentoval takto: „Keď sme ho videli pred súťažou pri registrácii alebo na tlačovke, hovorili sme si – s týmto máme súťažiť? On bol fakt neveriteľný...“ Jeho víťazstvá na Mr. Olympia sa skončili v roku 2005, keď sa rozhodol o ukončení kariéry. Vo veku 50 rokov je už väčšina kulturistov dávno v športovom dôchodku, Ronnie však dodnes naďalej zápasí s ťažkými váhami železa, jednoducho nie je, a ani nebol ako ostatní v jeho branži.

*Všetkým nám prajem, aby sme sa príkladom tohto vynikajúceho kulturistu s kresťanským presvedčením inšpirovali a úprimne verili, že s Bohom sa dá dosiahnuť naozaj aj nemožné.*

**Rudolf KAMENSKÝ, 5. ročník**

(-mj-)

# 25 rokov od zmeny režimu Nežnou revolúciou

*Mám tú česť písať si do kolónky s dátumom narodenia prelomový rok 1989. Revolučné udalosti som síce z pohodlia detskej postielky absolútne nevnímal, to však neznamená, že by som ich nemal brať ako súčasť môjho života; života po páde komunizmu, života v slobode prejavu a viero-  
vyznania, života mnohých výhod, ale aj nebezpečenstiev.*

## Prečo práve 17. november?

Od roku 1941 poznáme 17. november ako medzinárodný deň študentstva. Podnetom na vyhlásenie tohto dňa Medzinárodným zväzom študentstva v Londýne sa stali udalosti na jeseň roku 1939 vo vtedajšom Protektoráte Čechy a Morava. Okupácia českých území nemeckým vojskom vyvolala v Prahe počas osláv vzniku Československa demonštráciu 28. októbra 1939, keď príslušníci ozbrojených zložiek použili na potlačenie demonštrantov strelné zbrane. Zahynul mladý robotník Václav Sedláček a ďalší trinásť účastníci demonštrácie utrpeli ťažké zranenia. Medzi nimi bol tiež študent medicíny Karlovej univerzity Jan Opletal, ktorý o dva týždne nato zraneniam podľahol.

Opletalova smrť vyburcovala do ulíc stovky vysokoškolských študentov bez rozdielu ich príslušnosti k fakulte alebo škole a ich rozlúčka s mladým medicom prerástla z demonštrácie na otvorený protest voči okupácii. Hitlerovým nariadením sa v noci zo 16. na 17. novembra 1939 začalo s násilným prepadávaním vysokých škôl a internátov komandami SS a SD, zatýkaním študentov v Prahe, Brne a Přebrahe. Viac ako 1 200 študentov bolo na tri roky odvečených do koncentračných táborov.

## Na čele demonštrácií v novembri 1989 opäť študenti

Podobne ako v roku 1939, aj o 50 rokov neskôr zohrali najmä v Prahe a v Bratislave významnú úlohu práve študenti vysokých škôl. Stali sa akýmsi spúšťačom všetkých nasledujúcich zmien, a teda oprávnené môžeme považovať študentské demonštrácie v predvečer a najmä 17. novembra 1989 za začiatok Nežnej revolúcie.

Po zásahu bezpečnostných zložiek voči demonštrujúcim študentom, ktorých príslušníci Verejnej bezpečnosti zbili na Národnej triede v Prahe, začali udalosti naberať rýchly spád. Spomienka na nacistické represie symbolicky vyústila do pádu komunistického režimu. Dôvodov pádu tohoto režimu v krajinách Európy bolo samozrejme viacero. Išlo najmä





o ekonomické a vojenské zaostávanie za Západom, nárast verejných prejavov nespokojnosti, neschopnosť vôbec udržať existujúci režim.



## Opak Nežnej revolúcie

Úplne iný priebeh, na rozdiel od Československa, mala revolúcia v Rumunsku. Neohrozený diktátor Nicolae Ceaușescu nariadil voči demonštrantom priame použitie zbraní. Po šesťdesiatke zabitých v Temešvári v polovici decembra 1989 priniesli prvé obeť pouličné boje aj v hlavnom meste Bukurešť. Pár dní pred Vianocami tam už demonštrovali desaťtisíce ľudí a proti diktátorovi sa radšej rozhodli vystúpiť aj jeho vlastní prívrženci. A tak bol 25. decembra 1989 Ceaușescu spolu s manželkou narýchlo odsúdený vojenským tribunálom na trest smrti a bez čakania popravený na dvore vojenskej základne v Targovišti.

## Sloboda a demokracia, alebo niečo iné?

Sloboda v názoroch a myšlienkach, sloboda tlače i zhromažďovania sa, sloboda vo vyznávaní osobnej viery, otvorenie hraníc, vplyv Západu, ale aj neprimeranosť na množstvo noviniek a všetky tie javy sprevádzajúce modernú demokratickú, ale predsa len stále postkomunistickú spoločnosť, pociťujeme na vlastnej koži už celé štvrtstoročie. Mocenskému vplyvu jednej politickej strany symbolicky odzvonilo štrnganie kľúčov na námestiach Československa. V nových štátnych útvaroch niektorí výrazne zbohatli, ďalší, žiaľ, skončili na ulici. Veriacim pred očami zmizol násilný utláčateľ viery, teraz ale číha v skrytosti, dokonca bez nášho vnímania nebezpečenstva. A vieme o mnohých ďalších iných pozitívach i negatívach. Aké by malo byť teda naše ďalšie smerovanie? Vždy to zostane na nás, ako využívame všetky dobré, ktoré by sme bez ponovembrovej slobody nemali, ale ktoré by sme si bez rôznych nástrah tohto sveta naopak ani nevážili. Bolo by teda nesprávne zabudnúť na prínos Nežnej revolúcie v našom dnešnom spôsobe života. Taktiež pamätajme na to, že sme to práve my, ktorí máme možnosť požívať ovocie obety mnohých nespravodlivo prenasledovaných a trpiacich počas 40 rokov neslobody.

**Marián JUHANIÁK, 5. ročník**



# Antonio Vivaldi

## Ryšavý kňaz

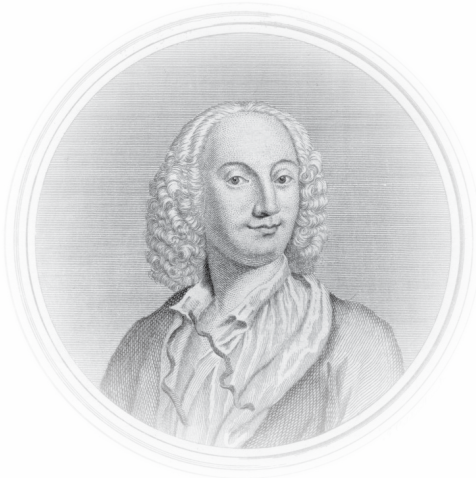
Antonio Lucio Vivaldi sa narodil 4. marca 1678 v Benátkach ako najstaršie dieťa Giovanniho Battistu Vivaldiho a jeho ženy Camilly Vivaldi, rod. Calichio. Pokrstený bol 6. mája v kostole *San Giovanni in Bragora* kňazom *Giacomom Fornacierim*. Mladý Antonio mal od narodenia problémy s pľúcami. Ostatní mladší súrodenci sa už nevenovali hudbe, len Antonio Lucio a jeho otec Giovanni Battista. Jeho otec bol vymenovaným *maestro di strumenti* v *Ospedale dei Mendicanti*. Giovanniho syn Antonio Lucio sa učil hrať na husliach u svojho otca. Jeho rodina však chcela, aby sa stal kňazom, a tak mal aj spoločenské postavenie. Preto Antonio v 15. roku života v roku 1693 začína kňazské štúdium. V tridentskom ríte existoval tzv. malý a veľký seminár. Za kňaza bol vysvätený 23. marca 1703. Ako on sám píše, svätú omšu slúžil len rok, možno dlhšie, lebo mal ťažkosti. Čo tým myslel? Ako som

v úvode spomínal, od narodenia trpel pľúcnou chorobou, ktorá ho sprevádzala celý život. Žiaľ, svoje kňazské povolanie nemohol vykonávať kvôli pľúcam. O tom svedčí list jeho ferrarskému mecenášovi kniežaťu Guidovi Bentivogliovi d' Aragona, kde píše: „*Neslúžil som omšu dvadsaťpäť rokov a už ju nikdy nebudem slúžiť – nie zo zákazu alebo nariadenia – nech sa to dozvie Jeho Excelencia [kardinál Ruffo, legát vo Ferrare] – , ale z vlastnej vôle, kvôli zdravotným problémom, ktorými od narodenia trpím a ktoré ma sužujú.*“ Ďalej píše: „*Práve preto sa takmer stále zdržujem doma a vychádzam len v gondole alebo v kočiari, pretože mi moja pľúcna choroba bráni v chôdzi, mám zovretý hrudník.*“

## Roky putovania

V tom istom roku (1703) bol prijatý za hudobníka do *Ospedale della Pietà*. Ospedale bol sirotinec a útulok pre slobodné ženy. V tomto inštitúte pôsobil *husľový majster*. Bol vzorný hudobník, preto mu po čase zvýšili plat z pôvodných 60 dukátov na 100 dukátov.

Vivaldi začína komponovať. V roku 1713 bola uvedená jeho prvá opera *Otone in villa* a začína spoluprácu s divadlom *Sant'Angelo*. V Ospedale zažije aj sklamanie, keď je vyhodený, ale následne potom je prijatý, ale už s vyšším postom ako *maestro de' concerti*, voľne by sme to mohli preložiť ako koncertný majster. Toto obdobie od roku 1703 až po znovuprijatie roku 1716 môžeme nazvať obdobím *zrodenia hudby*. Vivaldi komponuje také veľké diela ako *La*



*Stravaganza*, *L'estro armonico*, prvú operu *Otone in villa*, ale aj oratórium *Judita triumphans*. V roku 1717 odchádza z *Ospedale della Pietà* a prichádza do Mantovy ku kniežaťu Filipovi hesensko-darmstadtškému. Po roku sa vracia do Benátok. Vivaldi v novom zamestnaní v divadle *Il teatro alla moda* v Benátkach navštívi Rím. Po návrate sa jeho vzťahy s *Ospedale della Pietà* opäť obnovili. *Ospedale* priniesol dve skladby na sviatok Navštívenia Panny Márie. Vivaldi začína aktívne cestovať a písať inštrumentálne skladby. V roku 1728 sa Vivaldi stretáva s cisárom Karolom VI. a v tom istom roku vydáva 6 koncertov pre flautu. O rok nato jeho otec Giovanni Battista Vivaldi žiada vedenie Baziliky sv. Marka v Benátkach, aby ho na rok uvoľnili z orchestra, lebo chce svojho syna Antonia *sprevádzať na cestách*. Navštevuje Čechy. Vracia sa do Talianska. V roku 1732, 6. januára, keď má 54 rokov, slávnostne otvára veronské divadlo *Teatro Filarmonico* svojou operou *La fida ninfa*.

Vivaldi je na vrchole svojej hudobnej kariéry, avšak záver jeho života je bolestný. Zomrel mu otec. Hoci naďalej intenzívne komponuje (*Gloria RV 589*, známe *Štyri ročné obdobia*, *sonáty pre mandolínu a orchester*, *sonáty pre violončelo*, *triové sonáty* a mnohé ďalšie veľké diela), začínajú sa nezhody s jeho mecenasmi. Nemá povolený vstup do Ferrary.

Pomaly začína zápasit' s chorobou a žiaľ, ocitol sa na dne. Chce sa vrátiť do *Ospedale*, ale nemôže a nemá od nich vyplatené mzdy za koncerty, ktoré pre nich napísal. V roku 1740 cestuje do Viedne. Nevieme však prečo. Niektoré stránky Vivaldiho života sú zahalené tajomstvom. Tu je už Vivaldi na dne. Predáva svoje rukopisy, aby mohol z niečoho žiť.

Antonio Lucio Vivaldi zomrel 27. júla 1741 vo Viedni. O deň neskôr bol pochovaný na *Spitaler Gottesacker*, ktorý už neexistuje.

**Matúš SLIACKY, 2. ročník**

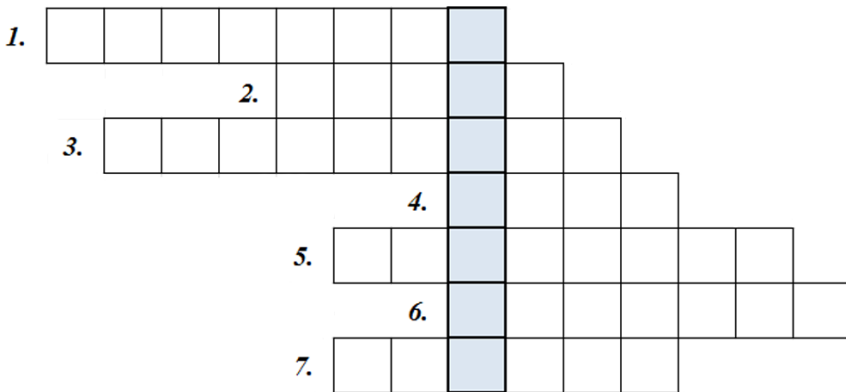


# Tajnička

Milí čitatelia!

V úvode vám chcem v mene celej redakcie poďakovať za vaše zaslané odpovede z predchádzajúcej tajničky. Po správnom vylúštení tejto tajničky uhádnete meno jedného z troch kráľov, ktorí sa prišli pokloniť Kristovi k jeho jaslám.

1. Mesto, v ktorom sa uchýlili Mária s Jozefom krátko pred narodením Ježiša.
2. Učeník, ktorého Ježiš vyzval, aby vystúpil z loďky a prišiel k nemu po mori.
3. Najdlhšie žijúci muž podľa Biblie. (Pomôcka: Gn 5, 25 - 27)
4. Nápis na Kristovom kríži.
5. Meno otca Jána Krstiteľa.
6. Meno matky Jána Krstiteľa.
7. Názov rieky, v ktorej bol pokrstený Kristus.



Vaše odpovede nám môžete posielat' na našu e-mailovú a poštovú adresu najneskôr do 10.3.2015. Výhercom poslednej tajničky sa stala pani Iveta Šebíková z Kočoviec. Opäť máte možnosť vyhrať zaujímavú knižnú publikáciu. V mene celej redakcie želám vám aj celej vašej rodine požehnané vianočné sviatky a požehnaný nový rok.

**Roman Klaška, 2. ročník**

# VTIPY

## Kupovanie koňa

Chlapík kupuje od starej Cigánky koňa. „Koľko zaňho chcete?“

„20 tisíc korún!“

„Však je nejaký chudý!“

„Ta ne chudý, on štíhly.“

„Však ten kôň kráva!“

„Ta ne kráva, on takú čudnú chôdzu má.“

Cigánka presvedčí chlapíka, aby naňho vysadol a prešiel sa na ňom.

Chlapík nasadne, kôň sa rozbehne a narazí do steny. Zdesený chlap kričí:

„Však ten kôň je slepý ako patrón!“

„Ta ne slepý, on taký odvážny...“

## Jazda v protismere

Ide chlap v aute na D1.

Z rádia sa ozve:

„Tu je dopravný servis rádia

Expres. Na D1 ide jedno auto v protismere.“

Chlap sa pozrie von oknom a hovorí:

„Čo jedno! Všetky!“

## Synček a mamička

Pýta sa chlapček svojej plavovlasej mamičky:

- Mama, čo je to mozog?

- Daj mi pokoj s tými večnými otázkami, ja mám v hlave úplne iné veci!

## Blondína a brunetka

Idú blondína a brunetka popri rieke.

Jedna na jednom brehu rieky a druhá na druhom brehu.

BRUNETKA kričí na blondínu:

Nevieš, kde je najbližší most, aby som sa mohla dostať na druhú stranu?

BLONDÍNKA odpovedá: Ty si ale hlúpa, veď už si na druhom brehu.

Fero vidí Miša a už z diaľky kričí:

„Vieš, čo je nové? Zrušili daňový úrad!“

„Neblázni!“

„Naozaj! Dostal som od nich list a v ňom stálo: Posledná upomienka!“

## Máte cesnak?

Sused zvoní o polnoci:

- A čo chcete, človeče, takto neskoro v noci?

- Máte cesnak?

- Nemáme!

Asi za pol hodiny zvoní zvonček znovu.

- Kto je?!

- Sused.

- A čo zase chcete?!

- Nič, nesiem vám cesnak.

**Roman KLAŠKA, 2. ročník**



# Boh nie je mŕtvy

Náboženský svetonázor profesora filozofie Radissona (Kevin Sorbo) je vystavený skúške, keď pri vyzvaní študentov, aby verejne súhlasili s Nietzscheho výrokom „*Boh je mŕtvy*“, narazí na odpor nového študenta Josha (Shane Harper). Profesor mu teda na konci troch predná-

nou postavou často súvisia len veľmi okrajovo. Od hlavného hrdinu priveľký vývoj očakávať netreba; ten si svoj najväčší vnútorný konflikt, či sa vzoprieť prísnemu profesorovi a napriek nepriazni okolia obraňovať Boha a spáchať tak tzv. akademickú samovraždu, vyrieši už v prvej tret-



šok prenechá 20-minútový priestor a dovolí mu obhájiť Božiu existenciu s tým, že ak neuspeje, jeho ďalšie štúdium na vysokej škole bude vážne ohrozené. Josh túto zákernú výzvu prijme, no postupne zisťuje, že jeho učiteľ nie je presvedčený ateista; profesor Radisson totiž kresťanského Boha nenávidí. Dej filmu neskôr postupne poodhalí, prečo a čo sa s jeho životom začne diať, keď táto pravda vyjde najavo.

Film *Boh nie je mŕtvy* (2014) si svojou originalitou právom zasluhuje väčšiu pozornosť. Režisér Harold Cronk si totiž nedal záležať len na kvalite hereckých výkonov a celkovom spracovaní filmu, ale tiež na silnej dynamike deja. Scenáristi nielenže nezanedbali hĺbku príbehu v hlavnom deji, ale bohatosťou myšlienok ozdobili aj všetky bočné línie, ktoré s hlav-

ne deja. Naopak, môžeme sa tešiť nielen na jeho neoblomnosť a zaniatenosť v role novodobého proroka, ale aj na pestrosť vedľajších dejstiev, ktoré svojím počtom nijako neuberajú na kvalite diela, ale ešte stupňujú očakávanie vyvrcholenia, ktoré je mnohonásobné a súčasne zjednotené náhodnou prítomnosťou všetkých dôležitých postáv na jedinom kresťanskom koncerte.

Ak teda dostanete niekedy chuť na kvalitný film plný hrdinstva, vernosti Bohu a hľadania jeho vôle či zmyslu života, určite si spomeňte na film, ktorý vám „dokáže“, že Boh nie je mŕtvy.

**Juraj KISS, 4. ročník**

dodá LÚČ

# Ahoj, biely sviatok!

Prešiel rok a ty znovu hľadáš  
svoj výročný oblek.  
Nanovo sa učíš  
uväzovať kravatu?  
Pod', pomôžem ti.

Ale čo ten smutný úsmev,  
ty sa netešíš?  
Veď všetci naokolo áno!

Nekrúť hlavou,  
nehovor, že ťa ľudia nechápu.  
Sú mnohí,  
čo ešte na Ježiška veria.  
Rozžiar ten svoj  
drobný kúsok šťastia  
v bledej tvári.  
Myslím to vážne,  
usmej sa!

Vidíš? Tak je to lepšie,  
a hlavne pokoj.  
Tento rok ti to s bielou kravatou  
vážne pristane.

Juraj KISS, 4. ročník